

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 23. listopadu 2011 č. 855

Stanovisko

vlády k návrhu ústavního zákona o referendu o vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 519)

Vláda na své schůzi dne 23. listopadu 2011 projednala a posoudila návrh ústavního zákona o referendu o vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 519), a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas** zejména z těchto důvodů:

1. Návrh ústavního zákona se nijak nevypořádává s judikaturou Ústavního soudu k problematice původního majetku církví a náboženských společností, zejména s nálezem sp. zn. Pl. ÚS 9/07 ze dne 1. července 2010. V tomto nálezu Ústavní soud konstatoval, že dlouhodobá nečinnost Parlamentu spočívající v nepřijetí zvláštního právního předpisu, který by vypořádal historický majetek církví a náboženských společností, je protiústavní, přičemž porušuje čl. 1 Ústavy České republiky, čl. 11 odst. 1 a 4, čl. 15 odst. 1 a čl. 16 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Pokud zákonodárce odkáže na zákon, který má být schválen v budoucnu, avšak tento zvláštní zákon ani po dlouhé době nepřijme, porušuje tím princip právní jistoty a důvěry v právo. Dále Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 2326/07 ze dne 31. března 2011 určil pro majetkové vypořádání zákonodárci časový limit odpovídající plnohodnotnému legislativnímu procesu s tím. Následně v nálezu sp. zn. I. ÚS 562/09 ze dne 31. srpna 2011 Ústavní soud konstatoval, že tento časový limit byl již překročen. Na problematiku původního majetku církví a náboženských společností rovněž dopadá rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva č. 31443/96 ze dne 22. června 2004 ve věci Broniowski, ve kterém Evropský soud pro lidská práva konstatoval porušení čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod v důsledku nečinnosti státu, který nepřijal právním řádem předvídaný zákon, podle kterého by mohlo být rozhodnuto o odškodnění.

2. Vláda v současné době připravuje návrh zákona o majetkovém vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi, který bude z hlediska navrhované účinnosti v souladu se střednědobým výhledem státního rozpočtu České republiky na léta 2013 a 2014 a střednědobými výdajovými rámci na léta 2013 a 2014. Přitom považuje za nepochybné, že odnětí majetku církvím a náboženským společnostem bylo křivdou, stejně jako odnětí majetku soukromým osobám a společností, a proto by takový majetek měl být vrácen. Současně je třeba mít na paměti, že církve a náboženské společnosti užívají svůj majetek v nezanedbatelné míře ve prospěch potřebných osob, přičemž jejich aktivity v oblasti sociálních služeb jsou známé, významné a ničím nepodmiňované.

3. Velmi nevhodně je formulována otázka k rozhodnutí v referendu, neboť je nejasná a zavádějící. Problematické je zejména negativní naformulování otázky, které by v případě kladného výsledku referenda mohlo vyvolat věcné nejasnosti a narušit běžné nakládání s majetkem státu či územních samosprávných celků, a to i v oblasti běžných soukromoprávních vztahů, což lze považovat za nepřípustné.